

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3757/2023
31.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., коју заступа пуномоћник Чедомир Голубовић, адвокат из ..., против тужене Националне службе за запошљавање са седиштем у Београду, коју заступа пуномоћник Љиљана Цонић, адвокат из ..., ради утврђења радног односа, поништаја решења и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2589/21 од 11.03.2022. године, у седници одржаној 31.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2589/21 од 11.03.2022. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосновани, захтеви парничних странака за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1977/2019 од 20.10.2020. године, која је исправљена решењем од 26.02.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље АА из ..., па је поништено решење директора тужене Националне службе за запошљавање којим је тужиљи отказан уговор о раду број ../2019 од 22.05.2019. године са припадајућим анексима, као незаконито. Ставом другим изреке утврђено је да је радни однос тужиље код тужене заснован уговором о раду број ../2016 од 10.05.2016. године преображен у радни однос на неодређено време почев од 23.05.2019. године. Ставом трећим изреке утврђено је да је тужиља засновала радни однос код тужене на неодређено време почев од 23.05.2019. године. Ставом четвртим изреке обавезана је тужена да тужиљу врати на рад. Ставом петим изреке обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 69.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2589/21 од 11.03.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом, другом, трећем и четвртном изреке, па је одбијен, као неоснован тужбени захтев тужиле да се, као незаконито поништи решење тужене којим је тужили отказан уговор о раду број ../2019 од 22.05.2019. године са припадајућим анексима, да се утврди да је радни однос тужиле код тужене заснован уговором о раду бр. ../2016 од 10.05.2016. године преображен у радни однос на неодређено време почев од 23.05.2019. године и да је тужиле засновала радни однос код тужене на неодређено време почев од 23.05.2019. године, као и да се обавезе тужена да тужилу врати на рад. Ставом другим изреке преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу петом изреке првостепене пресуде, па је одбијен, као неоснован, захтев тужиле за нканаду трошкова парничног поступка које је пред првостепеним судом имала у износу од 69.000,00 динара, са затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиле је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка учињене у поступку пред другостепеним судом и због погрешне примене материјалног права.

Тужена је поднела одговор на ревизију.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС 72/11...10/23), на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Такође, нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП на коју се у ревизији посебно указује, јер у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене било које одредбе Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиле је по више сукцесивно закључених уговора о раду на одређено време због повећаног обима посла, била у радном односу код тужене на пословима ..., без прекида, у периоду од 20.11.2013. године до 19.08.2016. године. Анексом број 1/2016 уговора о раду тужили је, почев од 20.08.2016. године, продужен радни однос на неодређено време за време трудноће до отварања породилског одсуства и одсуства ради неге детета. Анеском број 1/2107 уговора о раду тужили је почев од 08.08.2017. године продужен радни однос на одређено време за време трудноће, до истека коришћења права на одсуство са рада ради породилског одсуства и неге детета. Након тога, тужили је решењем тужене од 22.05.2019. године отказан уговор о раду са наведеним датумом због истека рока на који је заснован.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање првостепени суд је, применом одредбе члана 37. Закона о раду, оценио да је тужиле у континуитету, без прекида, почев од 20.11.2013. године до 22.05.2019. године била у радном односу код тужене на одређено време, на истом радном месту, па како је радила код тужене на истим пословима пет година, шест месеци и два дана, испуњени су услови за преображај радног односа, због чега је усвојен тужбени захтев и одлучено као у изреци првостепене пресуде.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду сматрајући да је првостепени суд на правилно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право, јер није применио одредбе Закона о буџетском систему које су правно обавезујуће за тужену, као корисника јавних средстава.

Правилно је другостепени суд применио материјално право доносећи побијану пресуду, за коју је дао довољно разлога који у свему прихвата и Врховни суд. Имајући у виду одредбе члана 27е Закона о буџетском систему и члана 105. истог Закона („Службени гласник РС“ 108/23 са изменама и допунама) који је био у примени у спорном периоду, утврђена је забрана заснивања радног односа са новим лицем ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места код корисника јавних средстава. Тужена спада у кориснике јавних средстава, због чега се, у конкретном случају не могу применити одредбе о прерастању радног односа заснованог на одређено време у радни однос на неодређено време из члана 37. Закона о раду. Наиме, наведене одредбе Закона о раду су супротне наведеним одредбама Закона о буџетском систему, због чега је тужбени захтев за утврђење преображаја, заснивање радног односа код тужене на неодређено време и поништај решења тужене којим је тужиљи отказан уговор о раду правилно одбијен, као неоснован.

На правилност побијане пресуде не утичу наводи ревизије којима се указује да у првостепеном поступку тужена није указивала на примену Закона о буџетском систему, а то није учињено ни у жалби. Суд води рачуна о примени материјалног права, због чега указивање парничних странака на погрешне законске одредбе не значи да суд није дужан да, у сваком конкретном случају, примени законске одредбе које одговарају чињеничноправној ситуацији у том случају. Другостепени суд води рачуна о правилној примени материјалног права по службеној дужности (члан 386. став 3. ЗПП), па чињеница да ни у жалби тужена није указивала на примену Закона о буџетском систему, који се примењује у спорној ситуацији, не утиче на другачију одлуку.

Такође, неосновано се у ревизији указује да је тужиља засновала радни однос пре ступања на снагу Закона о буџетском сиситему, те да нема места примени овог закона у конкретном случају. Закон о раду и одредбе о преображају радног односа се могу применити само у случају да су се услови за прерастање радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време стекли пре доношења и почетка примене наведеног Закона о буџетском систему, а запослени настави да ради и након доношења овог Закона. У конкретној ситуацији тужена је засновала радни однос на одређено време код тужене 20.11.2013. године, а Закон о буџетском систему (члан 27е) је почео да се примењује од 01.01.2014. године, па се до тада нису стекли услови за преображај радног односа тужиље са одређеног на неодређено време, у смислу члана 37. Закона о раду.

Врховни суд је ценио и остале наводе изјављене ревизије којима се не доводи у сумњу правилност и законитост побијане пресуде, због чега ти наводи нису посебно образложени.

Тужилца није успела у ревизијском поступку, а трошкови састава одговора на ревизију нису били нужни за доношење одлуке о ревизији, због чега парничне странке немају право на трошкове ревизијског поступка које су тражиле и определиле, а у смислу члана 153. и 154. Закона о парничном поступку.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци пресуде, на основу члана 414. став 1. и члана 165. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић